

גיליון מס' 2611 כ"ד באדר תש"פ * 20 במרץ 2020

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: שושנה שרקי sachlav@outlook.com

בית כפר הנשיא מודיע בצער רב על
פטירתה בשיבה טובה, של

רחל אבידור

ז"ל

תנחומינו לצילה, נועה, ועודד

לנכדיה ונינייה
ולכל המשפחה המורחבת.

שלא תדעו עוד צער

נפרדים מרחל אבידור

רחל גולדשטיין, גולדסטין, נולדה בלונדון במרץ 1924, למשפחה דתית עם חמישה ילדים, בפרבר עני. ילדה תוססת ובעלת עין בוחנת, מלאת דמיון, אוהבת להופיע ולרקוד.

כשפרצה מלחמת העולם השנייה, היא הצטרפה לתנועת הנוער "הבונים" בהתלהבות נעורים, והגיעה לחוות גורסי ליז. בתקופה הזאת היא החלה את דרכה הארוכה בתחום החינוך, כשנשלחה לעבוד עם ילדים שהוצאו מלונדון בתקופת הבליץ.

כרבים אחרים, ציפתה להגשמת חלומה לעלות ארצה, ולאחר שש שנים קיבלה את האות, בסודיות מוחלטת, כפי שהיה נהוג אז. כאשר הגיעה לנמל בדרום צרפת בו המתינו לספינת המעפילים, היא פגשה שני חלוצים מצרפת. אחד מהם, שחור בלורית, צנום וגבוה, משך את תשומת ליבה. בתום לילה של ריקודים, הם החלו לשוחח, למרות שהוא דיבר צרפתית והיא רק אנגלית. רגשות, כידוע, אינם זקוקים למילים...

רחל וישראל ברייטבורט עלו ארצה בספינת המעפילים "יגור" בדצמבר 1946. יגור הייתה הספינה הראשונה שהבריטים היגלו לקפריסין, כך שהייתה זו מכה קשה ובלתי צפויה לעולים.

לבסוף הגיעו ארצה, וכאשר החליטו לחיות יחד והודיעו על כך למזכיר, קיבלו שק גדול שמילאו בקש, שישמש להם כמזרון, ארגז עץ כארון לרכושם הדל, ועברו לאוהל משפחה.

במרץ 1947 התחתנו רישמית (בדיוק היום לפני 73 שנים) אצל קרובי משפחה בקרית מוצקין. צילה נולדה בחדרה, בכפר הנשיא באו לעולם נעה ועודד, ויהודית הצטרפה כבת משפחה לכל דבר.

נוסף לכל הקשיים של חלוצה ואם, חייה של רחל, כאשתו של ישראל, עם הפעילות האינטנסיבית - הגלויה והסודית שלו - ושנות השליחות בחו"ל, לא היו קלים. אך הערכים והחלוציות היו מעל הכל, ורחל ראתה עצמה, ככל המייסדים, מגויסת לבניין הקיבוץ והארץ. בנוסף לארבעת הילדים, אימצו האבידורים מתנדבים רבים לאורך השנים, ונתנו להם בית חם. גם סקוט, כלב הרועים המיתולוגי, גר איתם.

בזכות ישראל זכתה להכיר את התרבות והאוכל הצרפתי, דבר שהעשיר את עולמה.

רחל עבדה בחינוך שנים רבות, החל בגן שקד. שנים נלחמה על זכותה לצאת ללימודים, ולבסוף אסיפת הקבוץ אישרה את יציאתה, בתנאי ש... לא תעסוק במקצוע כשתיים... היא למדה ועבדה בחינוך המיוחד וכפסיכולוגית, ושאבה ספוק רב מעבודתה.

רחל הייתה מעורבת בכל הקורה במשק, ואהבה להתבטא ולשתף בחוויות, תחושות ומחשבות; כך שלאורך השנים הצטבר אוצר של קטעים שכתבה בפתיחות ובכישרון. כתביה מתארים בחן, באהבה, באיכפתיות ובציניות מתבקשת, את תולדות כפר הנשיא, מהקמת תנועת הבונים אנגליה, עד ימינו, מהזווית של חברה, אמא, ולימים – סבתא מסורה. יחד עם ישראל רקדה ושיחקה בחן ובכיף בזיגים שהפכו למיתולוגיים בתולדות כפר הנשיא, מתוך אהבה לחברה המיוחדת שלנו, וגם לבמה ולדרמה. היא כתבה שירים, ברכות לימי הולדת, ולהבדיל - הספדים לחבריה לדרך, והמון מאמרים נוקבים, מתובלים בהומור, ומלאי הבנה לנפש האדם.

את גיל הפנסיה היא ניצלה עד תום. כל עוד היה בה כוח, נסעה לטיולים, תערוכות אמנות והצגות, ואהבה ללכת בשבילי הקבוץ, להתבונן ולהרהר. לא פעם הרהורים אלה עלו על הכתב, בצורת שיר או מאמר.

בגיל הזהב הצטרפה רחל למערכת המגזין של "ותיקי הגליל", "כיוון חדש", וגם שם תרמה מכישרון הכתיבה ואהבת האדם שלה. כשהרגישה צורך בכך, ביקשה לעבור ל"בית יונתן", והעריכה מאוד את עצם קיומו ואת הטיפול המסור של הצוות. באביב 2019 ראתה כיצד הבית הסיעודי משתנה ומתרחב, וקולט כעשרים דיירים חדשים.

לא תמיד היה לה קל, וכאשר נשאלה בשנים האחרונות לשלומה, נהגה לענות "יום יום". אך השתתפה ככל שהיה לה כח בפעילויות השונות, בשעורי האמנות, בחגים, בשירה בציבור.

רחל זכתה לחיבוק תמידי מילדיה, מהחמולה הנרחבת והאהבת, ומחבריה.

בחודשים האחרונים נחלשה מאוד, וביקשה לסיים את חייה. "עשיתי הכל, ראיתי הכל, די. רוצה ללכת לישון ולא להתעורר". משאלתך התמלאה.

אך דומה שאפילו רחל לא חוותה מצב כה בלתי צפוי כמו מגפת הקורונה.
דווקא בימים האחרונים נאסר על ילדיה להיכנס, לבקר ולחבק אותה, בבית
יונתן. עצוב.

חלק ניכר מאוהביו, בני משפחה, בני משק וידידים, לא יכלו לבוא היום
להיפרד ממך, עקב סכנות הקורונה. והיו שבאו במיוחד, עמדו בגשם במרחק
שני מטרים איש מרעהו, על-פי ההנחיות, ומיד נסעו. עד כדי כך היית אהובה
ומוערכת.

חיים תוססים ומגוונים באו אל סופם.

נוחי בשלום באדמת הגליל האהוב עליך, בקיבוץ שהיית בין מייסדיו.

לצילה, נעה, עודד, יהודית וכל המשפחה הגדולה והשורשית – בשיבה
הטובה שזכתה לה, ובחיים מלאי המשמעות ורבי החוויות שזכתה להם,
תנוחמו.

אוהבת אותך -

רחל גינת

17.3.2020

דברים לאמא בצל הקורונה

אמא אמרה לנו מזמן והשאירה הוראה מחמירה לגבי ההלוויה שלה. "בלוויה שלי" אמרה "לא יסתובב אף כלב". לצערי, עוד מעט, כלבים יהיו היחידים שיהיה להם מותר להגיע להלוויות.

היום ה 17 במרץ היה אמור להיות יום הנישואים ה 72 של הורי, יום שנסעו לחברים בקריות וקיבלו לירה ישראלית אחת ממזכיר כפר בלום לצורך הזה. מזל טוב אבא ואמא יקרים.

נראה לי מוזר שאני אומרת דברי הספד. מי שכתב מילות הספד לכמעט חצי מנפטרי הקיבוץ הותיקים הייתה אמא. היא שמרה כל דף שכתבה, ובאוסף שלה מצאנו מילים טובות על חברים רבים וגם ברכות לימי הולדת, חתונות ובר מצוות. אמא ידעה ואהבה לכתוב, ובזכות כישרון זה (וגם בזכות זה ששמרה את כל המילים שכתבה) הוציאה ספר בעזרת רחל גינת המבוסס כולו על דברים שכתבה.

כתבתי בואטספ לחברי:

"אמא היקרה שלי, שאמורה הייתה לחגוג עוד 9 ימים יומולדת 96, נפטרה שלשום בלילה בבית יונתן – הבית הסיעודי בקיבוץ.

ילידת לונדון, עלתה באנית מעפילים והייתה עצורה במחנה בקפריסין. בנתה קיבוץ, הקימה מדינה. למדה חינוך מיוחד בגיל 40, טיפלה בדורות של ילדים והוריהם. בקיבוץ התקבצו סביבה הרבה אנשים שהיו זקוקים למענה, כתף להישען ומילה טובה. אשה חמה ורגישה.

בעת הקורונה לא היה ניתן לבנותיה ובנה להיכנס וללטפה ולחבקה לפני מותה. עוד אחת מהורינו, מדור הנפילים, נעלמה מחיינו. רק בריאות לכולכם."

ובקיצור, לא נוכל לתאר את כל המעללים והכישורים שהרעיפה עלינו במהלך חייה איתנו, אבל ננסה קצת.

אמא גם אהבה להציג ב"זיגים" וגם לרקוד. בגיל 6 למדתי ממנה את ריקוד העם הראשון שלי – לאור חיוך – ריקוד שלימדה גם את חניכי הבונים כשהיינו בשליחות.

אמא לדעתי הייתה גם עמוד התווך החברתי במפגש, בימים שהותיקים התבגרו והיו זקוקים למעין מנהיגה שקטה.

יש לנו עדיין מלאי של בוטיז שסרגה כשהייתה צופה בטלוויזיה. אף רגע לא בובז לבטלה.

ובעיקר, לנו הילדים שלה, הייתה אמא תומכת ונוכחת, בתקופה של הלינה המשותפת ושל זמן מועט עם ההורים. אמא עם הרבה רגש ואמפטיה, אמא שמחפשת אותנו אם לא הגענו הביתה אחרי שנסגר בית הילדים. אמא שגידלה

אותנו בתקופות מסויימות כמעט לבד, כי אבא היה עסוק עם גדולי עולם ועם התנועה.

היא הייתה מורה לחינוך מיוחד ותרפויטית של ילדים, ואנחנו יצאנו: אחד פסיכולוג, אחת עובדת סוציאלית ואחת שניהלה בית סיעודי. צירוף מקרים?

סיפור קטן

הייתי פעם בסדנה עם הפסיכולוגית חנה מרום (אשתו של פטר מרום) והיינו צריכים לספר את אגדת המשפחה והולדתנו. סיפרתי על האמא שגדלה בעוני רב באיסט אנד שפגשה את הצרפתי המוכשר שהגיע לקשרים עם שועי עולם. אמרה לי חנה: "זה נשמע כמו סינדרלה שפגשה נסיך". והוסיפה שהיא מכירה את אמא שלי ואת כישרונותיה, ושעלי לשנות את האגדה. לדעתה הסינדרל פגש נסיכה ואף מלכה אמיתית.

נוחי אשת חייל על משכבך,
חיך הם השראה לכולנו

צילה ונעה

אמא יקרה שלנו,

אמא הייתה אישה אוהבת ונאהבת. מאז אתמול רבים כותבים לנו עד כמה היא נגעה בחייהם, ועד כמה היא השפיעה עליהם והייתה משמעותית בשבילם.

דוגמאות רק מהיום; מאיר ריינס ו-2 בני דודינו, אילן ושלמה שהתקשרו בצער גדול להודיע לנו עד כמה קשה להם שלא יוכלו להשתתף בלוויה בגלל המצב.

אמא היתה אמא כל כך מושקעת בנו – אמא שתופרת תחפושות מקוריות בפורים, מכינה מסיבות יומולדת יצירתיות ומקוריות, מספרת סיפור מקורי בהמשכים לפני השינה (לכל ילד בנפרד כי היינו בבתי ילדים), ואמא ששולחת חבילות מלאות בכל טוב לבנה החייל הקרבי מדי שבוע.

אבל יש לי דווקא 2 דוגמאות ממש עכשוויות להמחיש את זה; לפני שנה כאשר כבר הייתה בבית יונתן ועם ירידה במצבה, חליתי בשפעת. אמא בין יום חזרה לתפקידה המסורתי כאמא ושאלה אותי כל יום איך אני מרגיש, והאם אני מטפל בעצמי, והאם לא קר לי ואם אני אוכל מספיק, וכל זאת עד שהחלמתי. אז היא חזרה לתיפקודה הקודם ועיסוק במצוקותיה. אבל יותר מזה; לפני 10 ימים כאשר

היא כבר מאוד תשושה וחלשה, כשביקרתי אותה, היא שאלה אותי בדאגה פעמים רבות איפה אוכל ארוחת ערב, ואצל מי אשן, אצל צילה או אצל נעה?

אמא הייתה אמא לא רק לנו, אלא גם ליהודית שגדלה ממש איתנו כאחות אמיתית שנים רבות והיה קשר קרוב מאוד ביניהן וגם לג'רמי שכל שנות הנעורים היה בן בית ואח אצלנו. חוץ מזה היא אירחה בביתנו לקייצים שלמים בני משפחה מצרפת וכן עשרות צעירים מקבוצות מחו"ל, כמו אולפן summer in kibbutz, bridge, ומתנדבים, שאמא לקחה תחת חסותה, דאגה לכל מחסורם, וקיבלה אותם כל יום עם עוגה וכוס תה.

ולבסוף אני רוצה להעלות על נס את הקריירה המקצועית המרשימה שלה כתרפיסטית.

אמא פילסה לעצמה את דרכה המקצועית.

היא יצאה ללימודי חינוך מיוחד אחרי שהייתה צריכה לשכנע את אסיפת הקיבוץ לאשר זאת. אחרי לימודיה ולאחר שצברה נסיון כמורה היא השתלבה כתרפיסטית בתחנה באילת השחר ועבדה במקביל בתחנה בגבעת חיים ובתל אביב, ובהמשך גם בכפר בלום ובקרית שמונה. היא היתה אוטודידקטית שהתעניינה במגוון גדול מאוד של נושאים, שיטות טיפול, ותאוריות.

היא עסקה בטיפול במשחק, טיפול משפחתי, טיפול קבוצתי, פסיכודרמה, לקויות למידה, שיטת דלקטו, אוטיזם, טיפול אקזיסטנציאליסטי, טיפול הומניסטי, טיפול באש ועוד. בספרייתה העשירה מצאתי ספרים של פרויד, ויניקוט, פרנקל, פרום, אקסליין וטסטין, ואלו רק הבולטים והמוכרים שבחבורה. היא זכתה להכרה והוקרה מאנשי מקצוע ובעיקר ממשפחות ומילדים שזכרו שנים רבות אחרי תום הטיפול את תרומתה לשיקום שיפור ושינוי, היא ממש הצילה חיים ושינתה את מסלול חייהם של אלו שאיתם עבדה.

סיפור אחד שמשקף אולי יותר מכל את אישיותה ונחישותה הוא זה, שבו היא נכנסה יום אחד למנהלת המיתולוגית של התחנה, גאולה, ועמדה על כך שצריך לעבוד גם עם הורי המטופלים ולתת להם ליווי הדרכה וייעוץ ולא לטפל רק בילדים. זו הייתה אמירה מקורית, אמיצה ופורצת דרך שהקדימה את זמנה ועמדה בניגוד להשקפה המקובלת אז.

בצד הצער הגדול על לכתה של אמא, אנחנו מתנחמים בכל מה שנתנה לנו ולאנשים רבים, גאים במורשתה ומקווים ויוצלים להמשיך את דרכה האנושית, יצירתית ומלאת הנתינה.

זוכרים אותך תמיד עודד וגם צילה ונעה

סבתא,

אנחנו חולקים את אותו תאריך יום ההולדת (27.3) וקשר הדוק בן שנים. את אהבת הספר, קיבלתי ממך ובפרט את הנגזרת המיוחדת של ז'אנר המדע הבדיוני.

אותה סוגה של סיפורת שכל כך תאמה לסקרנות הבלתי נדלית שבך ולפליאה הקסומה של מה עוד ימציאו לנו ומה עוד יכול לבוא.

והפלאים וההמצאות אכן באו, בכמעט שני יובלי החיים שלך את ראית הכל, מהדלות באנגליה בתקופת השפל הגדול, לבריחה מהבליץ על לונדון להכשרה בכפר, כשאת עוד לא בת 17. להיטלטלות בים במסגרת עלייה ב', מחנה מאסר בקפריסין והקמה של מדינה מכלום וקיבוץ מבזלת וטרשים (ואת כל זה עשית עוד לפני שמלאו לך 25- מדהים).

תוך כדי חניכת וטיפול באינספור אנשים, הכרת את שותפך לחיים, הקמת משפחה, והיית היסוד היציב והשקט שלה.

באמת הספקת לראות הכל עד כדי כך שבשנים האחרונות אהבת להגיד שלמדע הבדיוני כבר אין מה לחדש לך כי את כל הנבואות שקראת, יצא לך לראות מתגשמות.

אז כשאני בא להגיד שלום אני בעצם מבקש לחגוג חיים שנחיו עד תום ושהשאירו חותם בחינוך, בקהילה, בקיבוץ וכמובן במשפחה.

אנשים אוהבים מספרים ותאריכים כאמצעי עזר לזכרון וכבסיס לסיפורים, אז חשבתי לעצמי שזה היום הנכון להזכיר שב-17/03/1947 היום לפני 73 שנה סבא וסבתא התחתנו, כלומר "באמת" התחתנו.

הסיפור הולך כך: בתחילת פברואר הם באו למזכיר (אז עוד בכפר בלום) אמרו שהם נשואים וקיבלו אוהל משפחה, אבל לביצוע "הרשמי" של חתונה הם הגיעו רק ב-17 למרץ, לאורך כל השנים את יום החתונה חגגו בפברואר ורק הקטנוניות של הילדים בני הדור השני ועכשיו שלי בן הדור השלישי שחייבים להיות לפי הספר קיבע את היום בלוח השנה ובזיכרון.

אז סבתא כשאת פוגשת את סבא שם למעלה תגידי לו שפשוט איחרת קצת לתאריך האמיתי (ואם הוא שואל למה, את תמיד יכולה לטעון שזה בגלל קשיי זיכרון).

אם הזכרתי את החתונה של סבא וסבתא אז אני רוצה לסיים בבית הראשון מהבריקה שסבתא כתבה לחתונה של צילה ב-1977:

"מפתח ביתי
 העולם בכף ידי
 אני בטבור
 מעגל חובק, לא חונק.
 מטעים, תל רומן,
 קולות טלאים, קרקור פרגיות,
 רעש מכונות ומחרטות.
 אוטובוס עובר, גדוש שמחת חיים ונעורים
 סבתות תופרות במחסנים
 ומן הפעוטונים, ציוץ הזאטוטים, בנים, נכדים
 המים מתרוקנים בבריכת השחיה,
 ואיש מעיף מבט חטוף לעבר הרמה והר החרמון.
 כאן המעגל נסגר על בית העלמין
 זה עולמי מפתח ביתי."

נוחי בשלום בעולמך סבתא.

דותן מעין

סבתא רחל

שלשום, אחרי שקיבלנו את הבשורה, אבא ואני מצאנו את עצמנו יושבים ב - 1
 בלילה ומעלים זכרונות שקשורים בסבתא. אמנם הזיכרונות של כל אחד ממנה
 היו שונים - לאבא זכרונות ממנה כאמא בקיבוץ, ולי זכרונות מהיכרותי איתה
 "רק" 20 שנה, אבל במהלך השיחה התברר לנו דבר אחד בולט.

כל אחד שנמצא פה מכיר את סבתא מזווית ותקופה אחרת- בין אם כחברת
 קיבוץ צעירה וחרוצה שהקימה את הקיבוץ ב2 ידיה ובין אם כאמא, כגננת ואשת
 חינוך, כסבתא צעירה או כסבתא לא כל כך צעירה שרוכבת על אופניים בעצמה
 גם בגיל 85. אבל מה שמשותף לכל אחת מהזוויות האלה הוא שכולן מרכיבות
 את דמותה המיוחדת, ובכולן בלטה סבתא באישיות מלאה האור שלה.

סבתא, החיוך התמידי שלך, העדינות, הבריטיות שאפיינה אותך והצניעות ליוו
 אותך בכל מקום שהלכת. עכשיו את יכולה להסתכל לאחור בגאווה על חיך.

הקיבוץ שהקמת, תרומתך להקמת המדינה, המשפחה הגדולה ורבת הדורות שקיימת בזכותך. לנו רק נשאר לומר שאנחנו אוהבים אותך כל כך וכבר מלאים געגועים.

כבר כמה שנים שכשאנחנו שואלים אותך סבתא מה שלומך את אומרת "יום רודף יום". גם ברגעים האחרונים, כשכבר היה לך קשה, היית אומרת לנו את זה בכנות מדהימה.

בחרתי לצטט את השיר "יום רודף יום", של שמוליק קראוס. מילים: יענקל'ה רוטבליט.

"לפעמים נשבר הלב
וכמו רעם ביום בהיר
החיים מכים אותך כואב
ואין לך איך להחזיר
מישהו היה בעולם
מישהו איננו עוד
אם נחיה או נמות, בן אדם
העולם לא יעמוד

יום רודף יום
יום בא והולך לו
מעשה יום ביומו
ורק אתה יודע
שום דבר לא ישוב
שום דבר
שום דבר לא ישוב עוד למקומו"

ולנו נשאר רק לזכור אותך ואת סבא ישראל היקר, לחיות את חיינו בהודיה, בשמחה ובגאווה על מי שהייתם.

נעם אבידור

לרחל אבידור שיצאה למסע אחרון / דודו פלמה

כשאני חושב על החלל שרחל אבידור מילאה עד שלשום בלילה, אני חושב מיד גם עד כמה שברירי הוא הקיום האנושי, ומצד שני עד כמה קורי העכביש שאוחזים בנו בחיים חזקים מפלדה. אחד אחד בשקט ובצניעות אופיינית הולכים לעולמם אנשים שעשו כה הרבה, כמו להקים את כל מה שממלא את הנוף שאנו חיים בתוכו, אלה שאנחנו קוראים להם ובצדק רב "המייסדים".

רחל הייתה אישה חכמה, קלת רגליים במחול, ואוהבת חיים. שבת גדול ומפואר יצא מחלציה ועומד כאן היום ללוותה בדרכה האחרונה אל המקום, שאני קורא לו ביני לבין עצמי "חלקת גדולי האומה" האמיתית. רחל חיה את חייה במלאות ועד תומם. היא נגסה מהחיים עד ששבעה, וכמו שפרנק סינטרה שר עשתה זאת בדרכה שלה, והייתה מוכנה בערבו של יום לצאת למסעה האחרון שאין ממנו חזרה.

לבסוף, קשובות היו אֶזְנֶיהָ
רק לתאם הצליל הפנימי, הזך והטהור שהופק
מהסבל והבהלה לחיים,
שכבר נאסף להיות
משאת נפש אל מנוחה שמעבר
לכאב,
להיות לברית עיפה
בין אדם לבשרו המתנכר.

לבסוף, שרפת חיה הייתה לאפר
ולנו נותרו רק
חיוכה החם כעלי הפרח
ואביב העד
של עיניה החכמות.
ובאֶזְנֵינוּ יִהְיֶה צלול
צחוקה
של צפור דרור
שנמלטה משבי
לשוטט בהיכלי הזהר
של האנשים ששבעו
את חייהם עד תם.

רחל אבידור ז"ל

הכרתי את רחל, כשהגעתי לקיבוץ, כאמא של צילה מהכיתה שחינכתי, וכאישתו של ישראל, שהיה אז מזכיר הקיבוץ, ושכזכורו, בעזרתו ובהתערבותו במוסדות המתאימים הצלחתי להגיע לכאן כמורה, במקום להיות מורה חיילת באיזשהו מקום.

כאמא של צילה, אני זוכרת את ההופעות המושקעות שהעמידה, יחד עם ריני כהן ז"ל, הופעות פורים של צילה, צביה ואורה בן-צבי. ובכלל, רחל הייתה שחקנית קומית (ZIG GIRL), שהשתתפה בהמון זיגים (כולל בחתונה שלנו).

בשנים האחרונות היה לנו קשר רצוף. קודם בחוג לספרות. רחל הייתה חברה קבועה בחוג, מיום הקמתו ועד שנכנסה לבית יונתן. היא סיפרה לנו שהספר הראשון שהיא קראה בעברית היה תמול שלשום של עגנון. אני לא מכירה מישהו אחר שנכנס כך לעולמה של הספרות העברית.

בבית יונתן הייתה רחל משתתפת פעילה בקבלות השבת שערכתי. אני רוצה להקדיש לה כעת את אחד השירים שאנו שרים מידי שבוע בקבלת השבת (בתקווה שנחזור לקיים אותן, כשיוסרו מגבלות הקורונה). השיר הוא "מי האיש".

מי האיש החפץ חיים,
אוהב ימים
אוהב ימים לראות טוב.

נצור לשונך מרע
ושפתיך מדבר מרמה
סור מרע, עשה טוב
בקש שלום ורודפהו.

רחל הקפידה לאורך שנים, לא רק להשתתף בהלוויות של אנשי קהילתנו, אלא בכל לוויה היא הייתה קוראת שיר. חלקם היו שירים שהיא כתבה, וחלקם שירים ממיטב השירה האנגלית. ולכן אני מביאה לרחל מנחה: את השיר הזה.

רחל הייתה חפצת חיים, אוהו, עד כמה היא הייתה חפצת חיים! כל כך הרבה פעמים בשנים האחרונות היא הייתה קרובה למוות, והמשיכה להיאחז בחיים. חפצת חיים הייתה רחל, ואוהבת ימים.

לפני כמה שנים נפלה רחל ושברה את פרק הירך. במקרים רבים, נפילה כזאת ושבר כזה עשויה להביא למוות, רחל נלחמה, וכשאושפזה בבית יונתן, לתקופה של שישה חדשים, הייתה עונה תמיד לשאלה: מה שלומך? במילים: "יום יום". ואכן, היא קבלה את החיים שניתנו לה מצד אחד, ואת ההתמודדות עם הכאבים והמוגבלות בגישה של "יום יום" ONE DAY AT A TIME.

רחל אהבה את הימים, יום יום ועוד ימים רבים, ובמשך זמן רב "ראתה טוב". עד לפני חדשים בודדים, רחל המשיכה בקו האופטימי הזה "יום יום", וכך נאחזה בחיים עד גיל 96!

כמה פעמים, בתום קבלת השבת קראה לי רחל ואמרה לי שאני כבר זכיתי במקום בגן העדן, בזכות קבלות השבת האלה... רחל, אני לוקחת את הבטחתך זו אתי, ובבוא יומי, אבקש שם למעלה להצטרף אל רחל אבידור, ואראה להם את ההבטחה שלך.

לילדיה של רחל: צילה, נועה ועודד, לנכדיה שהיו אהובים עליה כל כך, לכולכם – זכיתם לחיות עם אישה מיוחדת, ותהא זו נחמתכם.

תמר וולפין

15.3.20

שלום חברים

לת הקורונה, ולהודעות הממשלה המתעדכנות מידי יום, נפגש צוות החוסן היישובי (צח"י) לפחות פעם בשבוע כי לעדכן ולהתעדכן.

להלן ההנחיות מהישיבה שהתקיימה הערב:

1. הנחיות הממשלה האחרונות שנמסרו לאזרחי המדינה אמש, דברו על החרפת הפעולות למניעת המחלה: סגירת כל מוסדות החינוך, איסור התקהלות מעל 10 איש, שמירת מרחק של שני מטר בין אדם לחברו, שמירה על קבוצות ברמת סיכון גבוהה, מיעוט במפגשים ובתנועה וכד'.
-

2. מכאן נגזרות ההנחיות של צח"י המפורטות להלן, ואנחנו מאוד מבקשים מהציבור לגלות אחריות אישית וציבורית ולהקפיד על הנחיות אלו.

3. הגיל השלישי (קבוצת סיכון זו מוגדרת מגיל 65 ומעלה) – להימנע ככל הניתן ממגע עם גורמים נוספים, המשמעות היא :
- פעילות "המפגש" תוקפא בשלב זה, את המזון נשלח ע"י שליחים לבתי החברים.
- להשתדל למעט ככל הניתן להגיע למרפאה, חלוקת התרופות מהמרפאה רצוי לבצע ע"י שליחים, אפשר להתקשר למרפאה ולקבל הנחיות לפי הצורך.
- להימנע ככל הניתן מאינטראקציה עם ילדים – לא מומלץ לעשות בייבי-סיטר לנכדים.
- להימנע ככל הניתן מהגעה למקומות ציבוריים, אלונים, לב הקיבוץ וכדומה, להשתדל להיעזר בשירות שליחויות פנימי.
- בכוונתנו ליצור אפשרות של תקשורת דרך טלוויזיה במעגל סגור, אריק לינטון מטפל בתפעול המערכת. כשיהיה מידע, נעדכן.
- עבור עזרה בשליחויות ניתן להתקשר עם שיפי וצוות "המפגש".
- מטפלות השטח ימשיכו לשמור על קשר גם טלפוני וגם בביקורי בית, אך מומלץ להיפגש איתן מחוץ לבית. מי שמעוניין להצטרף למערכת זו מוזמן לפנות לנעמי או לאירנה.

4. חינוך בהנחיית הממשלה מערכת החינוך סגורה, המשמעות היא :
- כל בתי הילדים יהיו סגורים.
- עובדי החינוך יקבלו אפשרות לצאת לחל"ת, המשמעות היא תשלום של דמי אבטלה, יחד עם שמירת הזכויות ליום שלאחר הקורונה.
- יוזמות פרטיות של הורים לפעילות משותפת מבורכות, אך יש להקפיד על קבוצות קטנות (של 5-6 ילדים). רצוי לנסות לרכז מידע שיעזור לכלל ילדי הקיבוץ להשתלב ביוזמות אלו.
- נכון להיום סגירת בתי הילדים היא עד אחרי פסח – 19.4.20. על כל הנחיה חדשה שתגיע, נעדכן ונדווח.

5. מאוד חשוב בתקופה זו לא לארח אורחים מבחוץ, למרות הרגלי היום-יום. הנחיות החשובות הן: לשמור על היגיינה מירבית, לא התקהל, ולא להתקרב מידי האחד לשני! המטרה של כולנו - לנצח את הנגיף במהרה בימינו! כמובן שנמשיך לעקוב ולעדכן.

בברכת בריאות וימים טובים

צוות חוסן יישובי (צח"י)

פרשת כי תשא / אלישע וולפין

חברים יקרים,

איזה תזמון מצמרר!

בעיצומה של מגיפה עולמית, פרשת השבוע מבטיחה שמי שיפקד (כלומר, ייספר במפקד), על ידי כך שיתן מחצית השקל, מובטח לו שלא ינגף, כלומר, לא ייפגע במגיפה (או בקרב, או סתם, בחיים).

כך נפתחת פרשת כי-תשא, פרשת השבוע שלנו: (שמות ל', י"א-ט"ו) **וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר, 'כִּי תִשָּׂא אֶת-רֹאשׁ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתַנּוּ אִישׁ כֶּסֶף נֶפְשׁוֹ לַה' בִּפְקֹד אֹתָם, וְלֹא-יְהִי בָהֶם נֶגֶף בִּפְקֹד אֹתָם. זֶה יִתְּנוּ... מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַה'... הַעֲשִׂיר לֹא-יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט מִמִּחֲצִית הַשֶּׁקֶל לְתֵת אֶת-תְּרוּמַת ה' לְכֹפֶר עַל-נַפְשֵׁיכֶם'.**

שאלות רבות עולות מהפסוקים הללו: מה הקשר בין מפקד לכסף? למה מחצית השקל? למה אדם צריך לתת כופר נפש? והאם באמת תשלום של מחצית השקל יבטיח לאדם שהוא לא ייפגע? ו... האם הפרשה הזאת בכלל רלוונטית לנו היום (ספוילר: ברור שהיא רלוונטית לנו היום... מאוד!).

ברמת הפשט חשוב להסביר שמטרת איסוף הכספים לא הייתה לממן את עבודת הקודש במשכן. מדובר כאן במנגנון מרתק לעריכת מפקד. בתורה יש איסור מוחלט למנות ולספור את בני ישראל. זה נתפס כחטא נוראי, המביא למוות וכלייה! (אסביר על כך בהמשך). אבל הרי היה צריך לערוך מפקד מדי פעם - במיוחד לקראת מלחמה - ולכן הפרשה מספקת מנגנון למפקד אוכלוסין, שמבוסס על נתינה אישית של מחצית השקל. סופרים את הכסף ולא את בני האדם. הכסף שנאסף לא הלך לכיסו של המנהיג או לקופת המדינה! הוא שימש לעבודה הרוחנית באוהל מועד, לרווחת העם כולו. וכך, לנתינה הזאת היה ערך כפול, גם שיטה למנות את מספר האנשים, וגם דרך לכפר על עצם הצורך במפקד.

האדם נספר (נפקד) כשהוא בנתינה. כל עוד הוא רק מקבל - והוא הרי מקבל כל הזמן: חמצן, שמש, מזון, מים ועוד - הוא חלק מ"הריהוט" של העולם, חלק ממעגל החיים. בעצם היותו עדיין אי אפשר לכנותו "אדם", מענטש ביידיש! ברגע שהוא נותן מעצמו, מעבר לנתינה הטבעית שכל אורגניזם בטבע נותן, הוא הופך לגורם משמעותי, מובחן. וכשהוא נותן, מעבר לטבעו הבסיסי, הוא נספר, הוא **מתפקד**, כלומר מקבל **תפקיד** בעולם.

הנתינה, אם כן, מעניקה לקיום שלנו משמעות.

אבל גם ענווה חשובה! ולכן החיוב הוא לתת מחצית השקל בלבד, ולא שקל שלם. אני מאמין שכל אדם, במהותו, הוא שלם. אין אדם מקולקל, או שבור, או פגום. אין "חצי בן אדם". אבל השלמות שלנו היא דווקא בחלקיותנו, בהיותנו חלק משלם גדול עוד יותר.

אנחנו לעולם לא נהיה "הנותן", בהא הידיעה. התואר הזה שייך אך ורק לבורא (או לטבע, למי שאינו מרגיש בנוח עם הנרטיב האלוהי), שלא מפסיק לרגע אחד לתת ולהעניק לנו,

ולגמרי בחינם: קרקע יציבה מתחת לרגלינו וגופנו, אוויר לנשימה, מים, מזון, שמש, אור וצל, עונג גופני, מנגנוני צמיחה וריפוי, עניין מתמיד ("אקשן"), ועוד.

זה מאתגר! כי להכיר בהיותי חלקי, משמעו שאני זקוק לאחרים. ולהיות נזקק הוא דבר קשה! אבל No man is an island, כתב המשורר ג'ון דון, לפני חמש מאות שנה - גם כביטוי לאחריות שלנו כלפי הזולת וגם לנזקקות שלנו ממנו.

כשאדם נכנס לבידוד הוא מבטא את אנושיותו העמוקה, השלמה! הבידוד הרי איננו בשבילו, אלא בשביל הרקמה האנושית שבה הוא חי. הוא מאמין שהוא חלקי, שהוא חלק משלם - הוא מכיר באחריות שיש לו כלפי בריאותם של האחרים - לאו דווקא מקורביו ובני ביתו - אלא אנשים שהוא בכלל לא מכיר. ומצד שני הוא מסוגל להכניס את עצמו לבידוד, כי הוא סומך על כך שאחרים ידאגו לכל מחסורו בזמן שהוא מבודד.

בשני מקומות בספר משלי, ספר החכמה המיוחס לשלמה המלך, כתוב **"וְצִדְקָה תְּצִיל מָמוֹת"** (משלי י, ב, וכן י"א, ד). אני לא מעז להבטיח שצדקה תרפא אותנו מסרטן, או מכל מחלה אחרת, ואני לא חושב שצדקה תמנע את המוות הפיזי של גופנו. אבל צדקה, או נתינה בכלל - כך רומזת לנו פרשת כי-תשא - היא כופר-נפש, ובכוחה למנוע מאיתנו "כל נגף". היא לא מגינה על הגוף, היא מכפרת על הנפש. היא מונעת מוות רוחני ונפשי. היא מצילה אותנו משתי מגיפות רוחניות: הייאוש מצד אחד - "מה יש לי בכלל לתת? אני חסר משמעות בעולם" - והאגו המנופח וחשיבות עצמית מופרזת מצד שני.

התורה, כאמור, אוסרת בתכלית האיסור לספור בני אדם באופן ישיר. אדם ש"סתם קיים" - אם יש באמת דבר כזה - פשוט אינו נספר. הוא אורגניזם כמו כל אורגניזם נפלא אחר. ברגע שהוא נותן, הוא קיים - ולכן גם נספר - כאדם.

במסורת היהודית אדם נספר במניין מהרגע שבו הוא בר מצווה - כלומר, כשהוא מקבל עול מצוות, עול של אחריות, עול של תרומה משמעותית לקהילה ולחברה האנושית (חשוב לי לציין, שאצלנו גם נשים, מגיל בת מצווה ומעלה, נספרות במניין!).

נזכיר, שכל השיח הזה מתרחש כשמשה עדיין על הר סיני. הוא אוטוטו יורד...! אבל כשהוא יורד, בהמשך הפרשה, הוא יגלה שיום אחד קודם, העם, בהנחייתו של אהרון אחיו, יצר את עגל הזהב והוא שקוע עמוק בחגיגות.

בני ישראל היו במשבר קשה. כבר שלושים ותשעה ימים מאז שמשה נבלע בענן. בני ישראל חשו נטושים, בודדים ואבודים במדבר הגדול של החיים. אהרון, בהכירו את נפש האדם, הבין שברגע משבר, אנשים אמנם רצים לאגור - מזון ונייר טואלט - אבל עוד יותר מכך, הם כמהים לתת מעצמם! הנתינה מצילה ממוות נפשי. היא נותנת משמעות וכוח - שני הדברים שאדם זקוק להם ברגעים של אובדן דרך. למרות שעגל הזהב נחשב לחטא נוראי, בסופו של דבר גם אהרון וגם העם לא באמת נענשו על עגל הזהב! משה שב אל

ההר, ביקש מחילה בשם העם - אותה אנחנו אומרים שוב ושוב בתפילות של יום הכיפורים - והיא התקבלה.

אולי בקשת המחילה התקבלה, משום שבסיפור עגל הזהב מסתתר ביטוי עמוק לכמיהה הנפלאה של האדם לתת מעצמו. נכון, יש דרכים טובות יותר לתת, ולכן עגל זהב הוא אליל כוזב, אבל בבסיסו היה בו ביטוי לגדולתו של האדם - לרצונו העמוק לתת ולהיות חלק מקהילה, להיות משמעותי לבריאה.

ולכן, בעת הזאת, כשמגיפה משתוללת סביבנו, זה זמן נפלא לתת!

יש הרבה דרכים לתת: חיוך, רוך, הבנה וסבלנות, גם הם נתינה. דאגה לזולת בעת הזאת - לאלה שבבידוד פיזי, ולאלה "שרק" בבידוד נפשי - היא הדרך הבדוקה ביותר לשמור על צלם אנוש, על תקווה, על משמעות. אם המגיפה היא מידת הדין, הנתינה היא המתקת הדין, היא החסד. היא החיסון הנפשי והיא התרופה.

אנחנו עדיין לא יודעים לאן פניה של המגיפה הזאת. אנחנו לא יודעים איך היא תשפיע על האנושות, איך היא תשנה אותנו. עוד לא ברור כמה סבל עוד מצפה לנו. זה פשוט לא בשליטה שלנו כרגע (למעט ציות להנחיות של מערכת הבריאות).

אבל אנחנו יכולים להתפקד! אנחנו יכולים לעשות טוב באינסוף דרכים. אנחנו יכולים לתת. ובכך, נזכה בתואר החשוב ביותר שיש, "אדם".

שבת של שלום ובריאות!

אלישע

אני נותן מעצמי, משמע אני קיים. אני נותן מעצמי, משמע אני משמעותי. אני נותן מעצמי, משמע אני חלק משלם שהוא גדול ממני. אני נותן מעצמי, משמע יש לי תפקיד בעולם. אני נותן מעצמי, משמע אני אדם. אני נותן מעצמי, משמע אני נספר.

על שתי שמחות קטנות בימי קורונה | דודו פלמה

בזמנים כמו הזמנים שאנו חווים כעת, אסור להקל ראש גם בשמחות קטנות. וכך קרה שאל תוך הג'יפה הגואה של הקורונה ושל הבלפור נדחקו השבוע ככה בצניעות שתי שמחות קטנות.

האחת ציבורית ופותחת פתח קטן של תקווה לחברה הישראלית כולה - גנץ קיבל 61 תומכים אצל הנשיא, כשהמשתתפת נתנה לו את כל מלוא רוחב הגב שלה היהודי והערבי.

והשני ספר שירי החמישי "כשהגענו מן הים" וערך עודד פלד הגיע הבוקר מהדפוס וצנח על שולחני, כשהוא מעלה ריחות טריים של דפוס ומלא הבטחות של שירה.

זהו ספר פוליטי מאוד, ולדעתי גם קשה בחלק גדול משיריו, אבל אני עומד מאחוריו בתחושה שלא הייתי מסוגל לעשותו אחרת.

עדיין אין הוא נמצא בחנויות הספרים. החנויות תהיינה סגורות עוד זמן מה, בגלל המצב. אך בסופו של יום, ובהתאם להתפתחויות, בעוד שבועיים שלושה, ואולי גם יותר, כאשר הכול ייפתח שוב ואנו נשוב אל חיינו הממאנים ונמשכים, הוא יגיע גם אל מקומו הראוי על המדף.

אז לחיי השמחות הקטנות, שרק תבאנה כאלה עוד. ועוד.

ובינתיים, מי שמעוניין בספר מוזמן/ת ליצור איתי קשר באיזה אופן שהוא רוצה ולרכוש אותו ממני ישירות.

ימים נהדרים של אחדות

היו אלה ימים נהדרים של אחדות.

ימים בהם דברנו בקול אחד

ותעבנו במדה שנה

את אותם האנשים.

אהבנו חילים במדים,

היינו חזקים ובלתי פגיעים,

איש לא יכל לנו.

דודו פלמה כשהגענו מן הים

שירים

[עמדה]

רצנו ברחובות הערים
בוערים מעצמה.
צרחנו ססמאות נלהבות
וסתמנו לאנשים את הפה.
מול תבל אדישה לחידת קיומנו
הנפנו אגרוף גדול ומתריס.
תשוקותינו פרצו בחדה
מתלהמת,
חלמנו בית מקדש ואורים ותמים
היינו בכל מאדנו אור לגויים.

ובין כל הדברים הנפלאים
התפנינו סוף סוף
את המת הבא לאסף.

בסופו של חשבון, גם אם אני פונה אליכם,
לא בשבילכם אני כותב.

ג'ונתן ליטל
(מתוך הספר "נוטות החסד")

על דא ועל הא / חעט: תמר וולפין

על דא ועל קורונה

זהו, אני בבית, אצא רק למטרות הכרחיות מאד.

יש לי המון מה לעשות, ויהיה לי, אולי, זמן לכתוב למדור בשבוע הבא.

ובינתיים תהיו בריאים!

נדבר בטלפון ובווטסאפ.

שבת שלום

תמר וולפין

ברכות חמות לדודו פלמה

בהוצאת ספרו החמישי במספר

ספר השירים "כשהגענו מן הים" ערך: עודד פלד.

גאים בך דודו ומברכים אותך

שתמיד תמצא עניין, התקדמות והנאה.

ושתרגש כל פעם כמו ביום הראשון.

מאחלים: בית כפר הנשיא. יישר כוח.

מכבסה נפלאה שלי / מיכל אשחר

ההודעה על סגירת המכבסה טלטלה אותנו קצת, מוזר כשמבטלים משהו שהתרגלת אליו, שהוא חלק מהחיים שלך. ואז מכיוון אחר לגמרי הגיע צונאמי של סגירות וביטולים של מקומות שהם חלק מהחיים שלנו, כמו בית ספר, תלתון, חנויות ועוד, והעולם התהפך, ואם לא ידענו איך נסתדר עם שירות אחד משמעותי פחות, פתאום זה רק חלק מהזיה כללית שאנחנו מתנהלים בתוכה, משתאים מול המתרחש, מודים על היבטי חוסן רבים שמתגלים לנו בעת שכזו.

בכל מקרה, מה שרציתי זה לספר על האנושיות והחמימות שהיתה במכבסה. בשבילי, זה לא היה רק מקום שמטפל בבגדים, זה היה מקום שרואה את האנשים של הבגדים. לא כיבסנו שם הרבה, אבל כן נעזרנו הרבה בגיהוץ, ופעם מזמן כשהיתה לי קליניקה לעיסוי, המכבסה הזו היתה המקום שהחזיר את הכביסה הכי רכה ונעימה, נקיה מכתמי שמן ועם הריח הכי נעים ורענן. אני זוכרת את אלינועה מייעצת לי על טיפול בכתמים במקצועיות, ומקשקשת עם הילדים שלי שאהבו לבוא ולהסתכל על מכונות הכביסה הענקיות מסתובבות. את שרה דבולט מתאמצת על המעגלה כדי שדברים יהיו מוכנים בזמן. את אוולין ואת פם עושות הכל כדי שנוכל לקבל את החולצות המגוהצות, עד כדי הקפצה הביתה או הגעה במיוחד למכבסה, בלי שאפילו ביקשנו. זה היה מזמן, אבל אני זוכרת את החיוך של מרים כהן ושל תרצה שתמיד שמחו כל כך לעזור. בטח שכחתי מישהי, אז סליחה מראש.

תודה לכן, נשים יקרות, על שהייתן חלק ממקום משמעותי ועשיתן את זה בצורה הכי נעימה ואיכפתית שאפשר.

מיכל והמשפחה

ומי שבשעת השגרה
המבורכת

כל הזמן התלונן על "המצב"

באה המציאות

וטפחה על פניו

חגית רימון

פתאום יש געגוע
לחם ולמגע
בלי שום חשש
מהירוס הנורא

פתאום יש געגוע
לקום כל יום לעבודה
לשוב הביתה עייפים
ולתכנן חופשה מסעירה

פתאום יש הכרה
שבשורה התחתונה
וואלה היה לנו די טוב
עד לפני כמה שבועות

פתאום יש געגוע
לארוחה משפחתית
לפגישה עם חברה
לשיחה על דא ועל הא

פתאום יש געגוע
לשמחה ברחובות
למסעדות פתוחות
לתספורת במספחה

פתאום יש געגוע
לחייך לאנשים
במקום לראות כל אחד
כמו אויב מבפנים

זה לא נורמלי / יוני לביא

"זה לא נורמלי", אמרה אשתי, "המצב הזה עם הקורונה פשוט לא נורמלי
"צודקת במאה אחוז", הסכמתי איתה, "לגמרי לא נורמלי מה שהולך פה".

מצד שני,

לחיות באטרף ולהתרוצץ רוב היום מחוץ לבית - זה כן נורמלי?
לעבור עשרים וארבע שעות כשאתה בקושי זוכר איפה היית, עם מי נפגשת
ולמי לחצת יד - זה כן נורמלי?

לתת לאנשים אחרים לסדר לך את הבית ולחנך לך את הילדים - זה כן
נורמלי?

לטוס כל הזמן לחו"ל ולדבר בהערצה עיוורת על היופי של תרבויות נכר - זה כן
נורמלי?

לסגור דיל אטרקטיבי של ליל הסדר במצרים או חנוכה ביוון - זה כן נורמלי?
לצאת כל שני וחמישי לאכול בחוץ כשמגישים לפניך מזון מהיר, רווי שומן,
כולסטרול וסוכר - זה כן נורמלי?

להשקיע סכומי עתק כדי להפיק חתונה או בר/ת מצווה 'מ-ט-ו-ר-פ-ת' בנוכחות
מאות מוזמנים ואטרקציות - זה כן נורמלי?
להתרוצץ באירועים המוניים בין אינספור זרים אבל להותיר זמן קצר לאהבת
חיך ולילדיך המתוקים - זה כן נורמלי?

אז אני לא יודע כמה זמן ייקח עד שגברת קורונה תסיים את ביקורה אצלנו .
מה שבטוח, חודש לפני פסח, היא עושה לנו פה סדר חבל על הזמן...

הרב יוני לביא

קורונה יימח שמה והזיקנה / שושנה שרק

כבר מספר שנים שאני מספרת לכולם שאני כבר זקנה, סתם ככה כדי להתאמן, כדי לספר לעצמי, כדי לבדוק את הענין, כדי פשוט להתרגל. תמיד מצפה שיאמרו לי: את? מה פתאום. את לא זקנה. באופן כללי אני לא סובלת את המילים הלא יפות האלה. זקנה אלמנה גרושה... לפעמים עונים לי שאני לא, וכאשר לא מגיבים וכאילו מסכימים עם מה שאמרתי עליי, אני נבהלת. ואני מתכנסת לרגע לתוך עצמי בבהלה, - אולי אני באמת זקנה.

איך זה יכול להיות שאני זקנה. לא מזמן, כן, ממש לא מזמן יצאנו כולנו לנטוע עץ בט"ו בשבט, שם במורד הפארק. יש לי אפילו תמונה משפחתית משם. נכון שהילדים כאן נראים צעירים. אבל אני זוכרת, כמו שזה היה ... ממש לא מזמן.

בלבי פנימה אני עדיין צעירה, מתאהבת בכל שחקן קולנוע חתיך ורומנטי. אני מתרגשת משיר, מפרח במלוא פריחתו. אני צוחקת בכל פה עם נכדיי הצעירים ומרגישה איתם בלי גיל.

מתי זה קרה שפתאום אני זקנה?

בתל חי אני נקראת "הגיל השלישי". אנחנו לא זקנים שם בסדנאות. ואני מספרת, ומנחה סטודנטים לרפואה, וסטודנטים לעבודה סוציאלית, על הגיל הזה. 'גיל התבונה' אנחנו קוראים לו. ואפילו הוצאנו ספר עם סיפורים שלנו על 'הגיל הזה' והם כולם אומרים שהם לא זקנים, ושאיני לא זקנה.

והנה פרצה לה הקורונה יימח שמה ויימח שמו וקיומו של הנגיף הזה לעד! אמן! ופתאום כולם בתקשורת ובעולם כולו קוראים לי זקנה. מגיל 70 ומעלה, צריכים לשמור עלינו הסבים והסבתות הזקנים. לנכדים אסור לבוא בקרבותי. יביאו לי הביתה תרופות וקניות. רק לא לצאת החוצה, שם מחכה האויב, והוא מסוכן – במיוחד לזקנים.

אני זקנה, אני מספרת לכתלי ביתי, יש לי היום יום הולדת בואו נחוגג. והם הקירות עונים, עזבי שטויות. אז אומרים. מה איכפת לך מה אומרים.

משולחן העורכת

דברו איתי עכשיו על משהו אחר
תעצמו את העיניים, תנסו להיזכר
מה בכלל קרה כאן לפני השיגעון
דברו איתי על ביבי, דברו אירוניזיון

דברו קצת על הסרט שראיתם לא מזמן
על האקסית שסימסה לכם לפני הבלגן
תשאלו: "תגיד, צריך גם לגננת מתנה?
ואצל מי בכלל עושים את הסדר השנה?"

דברו על טבעונות, על הרפכת הממשלה
על מתי כבר יסיימו את הרפכת הקלה
דברו על שום דבר, דברו כבר על הכל
על מי הולך לקחת באח הגדול

דברו איתי עכשיו על מזג האוויר
ואם זה עוד נאום בלייב אז תנו לי להעביר
דברו על הרעב באפריקה וכו'
דברו על הטיול האחרון שלכם לחו"ל

דברו סתם על שטויות, תכינו לי קפה
דברו על החדש של רייכל, היפה
דברו שוב על האקזיט של הבן של השכנה
דברו איתי עכשיו כאילו כלום לא השתנה

דברו בלי הפסקה על הנכדים המתוקים
עזבו אותי עכשיו מספירת הנדבקים
דברו על מה יהיה כאן אחרי שנתגבר
בבקשה, רק תדברו איתי על משהו אחר.

